

Yaşam Boyu Eğitim İçin El Ele Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı

Günümüzde, Türkiye'de ve dünyada yaşam boyu eğitim anlayışı giderek daha çok benimseniyor. Özellikle ülkemiz açısından, devletin olanak yetersizliklerinin yol açtığı açıkları kapayıp, eksiklerini gidermede yaşam boyu eğitim anlayışının benimsenmesi büyük bir önem taşıyor. Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, bu anlayışın öncülüğünü yapan kurumların başında gelmekte, düşünen ve üreten bir toplum oluşturma yolunda etkin bir biçimde çalışmalarını sürdürmektedir.

EĞİTİMİN nasıl ve ne zaman olması gerektiği konusundaki görüşler günümüzde büyük ölçüde değişti. Bugün, öğrenmenin yaşla sınırlı olmadığı ve olmaması gerektiği anlayışı benimseniyor. Bu anlayıştan hareketle yaşam boyu öğrenme düşüncesi artık ön planda yer alıyor. Ülkemizde görülen pek çok olumsuzluğun eğitimsizlikten kaynaklandığı tartışma götürmez bir gerçektir. Öte yandan eğitim sorunlarının giderek artması, yaşam düzeyi ve kalitesini yükseltmenin gerekliliği, yaşam boyu eğitim anlayışının eyleme dönüştürülmesini zorunlu kılıyor.

Türkiye'de eğitim sorunları devlet olanaklarını aşmaktadır. Bu nedenle bazı sivil toplum örgütleri bu sorunların çözümüne çeşitli biçimlerde katkıda bulunmayı amaçlıyor. İşte bu sivil toplum örgütlerinden biri de yaşam boyu eğitim anlayışını benimseyip, savunan, öğrenme gereksinmesi duyan ve öğrenmek iste-

yen herkese eğitim olanağı sunmayı amaçlayan Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'dır.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, 23 Ocak 1995 yılında 80 iş adamı, akademisyen ve eğitimcinin katılımıyla kuruldu. Vakfın amaçları, eğitimin niteliğinin artırılması ve yaygınlaştırılmasına destek olmak, çağdaş bilgi ve düşüncüyü geliştirmek, özellikle az gelişmiş bölgelerde büyüyen fırsat eşitsizliğini gidermeye çalışmak, yaşam boyu eğitime ve öğrencilerin okul dışı zamanlarını değerlendirilmelerine olanak sağlamak biçiminde özetlenebilir.

Eğitim sorunlarına çözüm getirme konusunda yitirilecek zaman olmadığına inanan Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, yapılacak işlerde önceliği şunlara veriyor:

Enerjisini, zamanını ya da maddi olanaklarını bir araya getirerek özgülce çalışabilecek geniş bir gönüllüler örgütünü oluşturmak, okul onarımı, yurt binaları yapımı, burs programları uygulaması, okul içi ve dışı kültür

ve sanat etkinlikleri düzenlemek gibi girişimlerde bulunmak, kitle iletişim araçlarının eğitimde daha etkili biçimde kullanılmasını, lise ve açık yükseköğretimin yeni yorumlarla desteklenmesini sağlamak, eğitim sisteminin sorunlarına somut ve uygulanabilir çözümler üreterek, üniversitelerimizle işbirliği içinde yürütülecek araştırmaları desteklemek, öğretmenlerin mesleki düzeylerinin yükseltilmesine ve öğretmenlik mesleğinin yeniden özenilir hale getirilmesine katkıda bulunmak.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, bu amaçlarını gerçekleştirebilmek için nasıl bir yol izliyor? Vakıf, öncelikle kendine özgü bir model oluşturmuş. Yaygın öğrenim adı verilen bu modelde etkin öğrenmeyi gerçekleştiren yeni teknolojilerin kullanımını tercih ediliyor. Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın uyguladığı bu öğretim modelinin en önemli ögesi gönüllülerdir; denebilir ki tüm sistem gönüllülük temeline dayanan hizmetlerle yürütülüyor. Vakfın et-

kinliklerinin sürdürülmesi, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, gönüllülerin sistemli ve planlı çalışmalarıyla gerçekleştiriliyor. Gönüllü sayısının zaman içinde artması ve gönüllülüğün illerde yaygınlaşmasıyla vakıf etkinlikleri de giderek yaygınlaşmakta ve daha çok kişiye ulaşmakta. Vakıf, gönüllülerin hizmetlerine dayalı olarak bir yandan eğitim parkları, eğitim birimleri kurmakta, bir yandan da diğer eğitim-öğretim etkinliklerini de geliştirip yaygınlaştırmaktadır.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi İbrahim Betil, Vakfı 100 000 kişinin yararlanabileceği bir sivil toplum etkinliği haline getirmeyi hedeflediklerini, ancak etkinliklerin yapılabilmesi için de gönüllü katılımların, maddi kaynakların ve bağışların artırılması gerektiğini vurgulayarak, bu konudaki düşüncelerini şöyle belirtiyor: "Biz, bu vakfın faaliyetlerini, Türkiye'nin en ciddi sorunu olduğunu düşündüğümüz insan eğitimi konusunda devletin sırtından ciddi bir yükü alarak veya paylaşarak sivil toplumun önemli bir faaliyeti olarak geliştirmek düşüncesindeyiz. Bunu ciddi bir hizmet olarak bütün Türkiye'ye yaymak arzusundayız. Bizim amacımız, ülkemizin geleceğinde düşünen, sorgulayan, barıştan yana, birbirlerinin düşüncelerine saygılı, tahammüllü, dil, din, ırk ayrımı yapmaksızın birbirine yaklaşan bir toplumun üyelerini oluşturma yönünde bir eğitim altyapısı sağlamak. Önem-

li olan insanın yaratıcılığını, sorgulayıcılığını, soru sorabilirliğini gündeme getirebilmek. Soru sormayan, soru sormaktan ürken, sessiz toplumların gelişebileceğine inanmıyoruz. Bir toplum, düşünüyorsa, soru soruyorsa, sorguluyorsa, cevap arıyorsa gelişebilir. Bizim de eğitim parklarında ve eğitim birimlerinde yapmaya çalıştığımız budur. Çevreyi, kültürünü tanıtırken yalnız zihinsel gelişime değil, aynı zamanda bedensel gelişime de imkân tanıyan ortamları yaratabilmeyi amaçlıyoruz. Bunu, eğitim parklarıyla daha kolay yapabiliyoruz.

Ailelerinin imkânlarının kısıtlı oluşu nedeniyle örneğin, İstanbul'da Boğaz'ın karşı tarafına geçme, müzeye, tiyatroya gitme gibi etkinlikler çocuklarda iz bırakıyor. Bizim amacımız bu izlerin çocuk beyninde olumlu biçimde oluşmasını sağlamak; öyle ki çocuklar, yaşadıkları ortamla hayal ettikleri ortam arasındaki köprüyü kolay kurabilsinler. Eğitime uzun vadeli bir bakışla katkıda bulunmanın yanında bir diğer amacımız da toplumdaki bireylerin birbirleriyle dayanışmasını artırabilmek ve uygulanabilir modellerin çoğalmasını topluma tanıtmak.

Vakfımızın faaliyetleri çok büyük kabul görüyor. Özellikle yetişkinler bu faaliyetleri çocuklarının geleceği açısından benimsediler."

Fatih Eğitim Parkı

Eğitim Parkları, eğitim başta olmak üzere, spor, sanat, dinlence ve eğlence etkinliklerinin gerçekleştirilmesine olanak sağlayan, herkese yönelik çağdaş eğitim merkezleri olarak

tasarlanmış. Bu alanda Türkiye'deki ve dünyaki ilk örnek ise Fatih Eğitim Parkı. Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, bu parkı yoktan var etmiş. Bu parkın yoktan var edilmesi ise, hiçbir şeyin çözümsüz olmadığına inanarak, çalışmak, planlamak, onarmak ve üretmekle gerçekleşmiş. Fatih Eğitim Parkı'nın Fındıkzade'de kurulduğu yer gerçekte tarihi bir açık su sarnıcı. Bizans'ın kuruluş dönemlerinde başkentini su ihtiyacını karşılamak için yapılan Mokios Sarnıcı, Bizans'ın son zamanı ve Osmanlı döneminde bostana dönüşmüş, Altımermer Sarnıcı olarak anılmıştır. Daha sonra Seyit Ömer Sarnıcı adını alan yer yıllarca bostan olarak kullanılmış. Bir dönem futbol sahası olarak da kullanılan alan bir ara pazar yeri olarak düzenlenmiş. Ancak başarısız olan bu girişimden sonra burası koyunların yayıldığı, kesildiği bir yer olmuş, daha da ötesi bir çöplük gibi kullanılmaya başlanmış. 1995 yılında, Fatih Belediyesi bu tarihi sarnıcı Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın kullanımına verdikten sonra, burası yeniden düzenlenerek

çağdaş bir eğitim parkına dönüştürülmüş. Altı yaşın üzerinde çocuk, genç, yetişkin herkes yararlanabiliyor. Fatih Eğitim Parkı'ndan yararlanabilmek için üst yaş sınırlaması yok. Yediden yetmiş yediye değin herkese değişik eğitim olanakları sunuyor. Böyle bir işleyle kullanıma açılan bu parktan tüm çevre halkı yararlanabiliyor.

Fatih Eğitim Parkı 25 000 m² lik bir alan üzerinde kurulu. Açık alanda spor tesisleri, yeşil sahalar, yürüyüş yolu ve çocuk bahçesi bulunuyor. 2200 m² lik kapalı alanda ise 24 derslik, 5 büyük alan, 18 kişilik misafirhane ve 6 ofis var.

Mini futbol, basketbol, voleybol sahaları, tenis kortu, açık hava satranç, masa tenisi ve çok amaçlı salonlar, açık hava tiyatrosu, müzik odaları, resim atölyesi, el sanatları (biçki-dikiş, ikebana, hat, ebru, seramik çalışmaları gibi) odaları, okuma odaları, bilgisayar, çoklu ortam, video ile eğitim birimleri, İnternet, açık lise, yabancı dil ve biyoloji laboratuvarları Fatih Eğitim Parkı'nda bulunan birimler.

Burada her yaşta öğrenci İnternet, CD-Rom, etkileşimli CD'ler ve videolardan yararlanarak yabancı dil öğrenebiliyor, Açık Lise derslerini izleyebiliyor, Milli Eğitim Bakanlığı eğitim programlarına uygun olarak kendi çalışmalarını yürütebiliyor, teknolojilerden ya da kütüphaneden yararlanarak ödevlerini yapıyor. Bunların dışında spor etkinliklerine, el sanatları kurslarına, eği-

Vakfın en önemli etkinliklerinden biri de açtığı okuma yazma kursları.

tim programlarına, seminer çalışmalarına katılabiliyor. Yetişkinler için de aile sağlığı, gebelik, ilkyardım, çocuk psikolojisi, çocuk sağlığı, rehberlik, davranış bilimleri, iletişim, sivil savunma, trafik, toplumsal kurallar, zararlı alışkanlıklarla savaş gibi konularda eğitim çalışmaları yürütülüyor. Kısacası parktan yararlananların gereksinimlerine dönük her türlü çalışma planlanarak uygulanabiliyor.

Mart 1996'da açılan Fatih Eğitim Parkı'ndan yararlanma hakkına şu anda 18 000 kişi sahip. Parktan yararlanma konusunda hiçbir zorunluluk yok. Yararlanmak isteyenler bir formla başvurarak bireysel bir kimlik kartı alıyorlar. Manyetik okuyuculu bu kimlik kartları olmadan parka girilmiyor. Parktan yararlanmak isteyenlerden bu kart için 100 000 TL alınıyor, olanağı olmayanlarsa kart parasız olarak veriliyor. Klasik bir eğitim sistemi uygulanmayan parkta sadece olanaklar sunuluyor; gerisi bireylere kalmış. Parkta çok az sayıda vakıf görevlisi, buna karşın çok sayıda gönüllü var. Gönüllüler haftada iki yarım gün ya da

bir günü buradaki işlerin yürütülmesine katkıda bulunarak geçiriyorlar. İsteyen gönüllüler daha çok zaman ayırabiliyorlar. Her gün gidenler bile var. Gönüllüler de Fatih Eğitim Parkı'ndaki Gönüllüler Akademisi'nde eğitimden geçiriliyor bu işlere girişmeden önce. Eğitimleri tamamlananlar becerilerine ya da bilgilerine göre etkinliklerin yürütülmesinde görev alıyorlar. Örneğin, okuma yazma kurslarını özel olarak eğitilmiş gönüllüler veriyor. Kimi büro işlerinde çalışıyor, kimi bağış topluyor, kimi de gözlemci olarak çalışıyor.

Fatih Eğitim Parkı'nın misafirhanesinde burslu 16 üniversite öğrencisi kalıyor. Burada kalmalarının tek koşulu haftada bir gün gönüllü olarak çalışmak.

Bu park, aileye dönük olarak hizmet veriyor. Çocuk kurslara katılırken, anne el sanatları öğrenebiliyor, baba spor yapabiliyor.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın çalışmaları açısından örnek oluşturan Fatih Eğitim Parkı, Türkiye'nin pek çok yerinde benzer çalışmalara esin kaynağı oldu. İkinci eğitim parkı Fatih Çarşamba'da çok yakın bir zaman içinde açıldı. Bu parktan da şu anda 1500 kişi yararlanıyor ve bu sayının giderek artması bekleniyor. Bunun dışında vakfın desteğiyle Antalya, Van, Samsun, Eskişehir, İzmir ve Ankara'da eğitim parkı yapım çalışmaları sürdürülüyor. Böylece eğitim parklarından toplam 80 000'in üzerinde öğrenci ve yetişkinin yararlanması bekleniyor.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın Varoluş Nedeni

Prof. Dr. Ali Beba
Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı Genel Müdürü

Geleceğin Türkiyesi'nde aydınlık yüzler görmenin ön koşulu günümüz Türkiyesi'nde çocuklarımızı "kusursuz" eğitebilmektir. Oysa devlet, eğitim sistemindeki tartışılmaz ağırlığına karşın, kaynak yetersizliği ve yapısal sorunlar nedeniyle bu "kusursuz eğitimi" tek başına verememektedir.

İşte yaşamsal önem taşıyan bu alanda, yurtaşların, özel sektör kuruluşlarının ve kâr amaçlı olmayan kurumların, devletin verimliliğini artıracak şekilde ona destek olarak, örnekler yaratarak ve eksiklerini tamamlayarak onun sorumluluğunu paylaşmaları gerekmektedir.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın varoluş nedeni de bu noktadan hareketle, "devlet tarafından verilen temel eğitime katkıda bulunmak" biçiminde tanımlanabilir.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı bu amaçla, geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel ilke ve değerine bağlı, akılcı, sağduyulu, özgüven sahibi, düşünen, yaratıcılığını hareket geçirebilen, banşçı, farklı düşünce ve inançlara saygılı, insan ilişkilerinde cins, ırk, din ve dil farkı gözetmeyen bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunacak okul dışı eğitim ve öğretim programları oluşturarak uygulamaktadır.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, bu programlar için geliştirdiği içerikten ve bu içeriği aktarmak için kullandığı etkin yöntem ve araçlardan, temel eğitim sisteminin de yararlanması için çaba harcaacaktır.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, yukarıda vurguladığımız varoluş nedenlerini ve amaçlarını hayata geçirmek için,

* Yurdun her köşesinde Eğitim Parkları, Öğrenim Birimleri, Yaz Okulları açacak, açılmasını

organize edecek ve alan çalışmalarını yapacaktır.

* Öncelikle Türkçe ve Sosyal Bilgiler olmak üzere, çağdaş bilgi ve programları içerikleri üzerinde çalışma yapacak, çağdaş toplum hedefi için uygun yönetim ve araçlar geliştirecektir.

* Temel eğitim yaş grubu üzerinde etkili olan öğretmenlerin yetişmesine yönelik programlara katkıda bulunacak ve öneriler getirecektir.

* Yukarıdaki hedeflere ulaşabilmek için bireylerin eğitime önem ve destek verme heyecanını artırarak ülke düzeyinde gönüllü kadroların oluşturulmasına gayret edecektir.

Şunu da belirtmemizde yarar var: Öncelikli olarak temel eğitim öğrencilerini amaçlayan Vakıf etkinlikleri, coğrafi, sosyo-kültürel ve ekonomik koşullar gerektirdiğinde, toplumumuzun diğer kesimlerine yönelik etkinlikleri de kapsayacaktır.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın Kavacık'taki eğitim birimi Pembe Ev'de çocuklar ve gençler için pek çok etkinlik gerçekleştiriliyor.

Pembe Ev

İçinde bulunmuş, o ortamı paylaşmış bir insana pembe ev nasıl bir yerdir diye sorduğunuzda, bunu kelimelerle anlatamadığımı görürsünüz. Gerçekten de zordur o güzelliği kelimelerle sınırlamak. Bu sorunun cevabı yaşayarak öğrenilir. Parlayan gözlerdeki ışıktaki saklıdır cevap. Bazen ellerde yoğurulan çamurla ifade edilir. Bazen de fırçadaki boya olup kâğıtlara yansıtılır. Dudaklardaki gülümsemedir, emektir, yardımlaşmadır pembe ev. Çoğu zaman da yaşamın ağır şartları altında ezilmiş çocukların kısa bir süre de olsa kurtuluşudur. Sosyal yaşamın kapısıdır, herkese açık bir kapı. Karanlıkların, cahilliklerin arasından doğan güneştir, bilgidir pembe ev.

Ve o iyiliksever insanlar... Çocukları kısa bir süre mutlu etmek için her türlü fedakârlığı yapan Eğitim Gönüllüleri. Sizlere etkinliklerinizden yararlanan tüm insanlar adına teşekkür etmek istiyorum. Umarım yaptığınız tüm iyilikler size bir şekilde geri döner.

Bu duygular Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın Pembe Ev adı verilen Kavacık Eğitim Birimi'ndeki çalışmalara katılan Duygu Aslan'a ait. Kavacık'taki bu Pembe Ev, vakfın pek çok eğitim biriminden yalnızca biri. Türkiye'nin çeşitli yerlerinde açılmış eğitim birimlerinin sayısı 35'i buluyor. Bu birimler genellikle yörenin, gelir düzeyi düşük ve eğitim olanaklarının yetersiz olduğu mahallelerinde açılıyor ve çağdaş öğretim araç gereçleriyle donatılıyor.

Eğitim birimleri İstanbul'da Zeyrek, Kavacık, Tarabya, Beykoz, İçerenköy, Edirnekapı, Esenler, Uzunyusufluk ve Fikirtepe'de; Adapazarı'nda Merkez ve Sapanca; Bursa'da Bursa Süper, Bursa I, Bursa II, Bursa III, Bursa IV, Bursa V ve Bursa VI; Sam-

sun'da Merkez ve Bafra Kolay Köyü; Van'da Merkez, Muradiye ve Erciş'te; Antalya, Erzincan, Bilecik-Bozüyük, Şırnak-İdil'de açılmış durumda. Önümüzdeki günlerde de Orhangazi, Kahramanmaraş, Kastamonu-Araç, Mersin, Ankara-Seyran ve Karabük'te yeni eğitim birimleri açılacak.

Eğitim birimleri daha çok, kurulduğu mahallenin çocuklarına ve gençlerine hizmet veriyor. Çocuklar okul çıkışlarında bu birimlere geliyorlar. Ödevlerini yapıyorlar, buradaki etkinliklere katılıyorlar. Birlikte üretiyorlar, çalışıyorlar, öğreniyorlar, gezilere gidiyorlar. Kısacası yalnızca kendi istekleriyle kendilerini her konuda geliştirmeye çalışıyorlar. Eğitim birimleri 50-100 m² lik alanlarda kuruluyor. Her eğitim biriminde bir nezaretçi hizmet veriyor. Bunun yanında, gönüllüler eğitim parklarında olduğu gibi eğitim birimlerindeki etkinliklerin yürütülmesine katkıda bulunuyor.

Diğer Etkinlikler

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, etkinliklerini yalnızca eğitim parkları ve eğitim birimleri oluşturarak bunları sürdürmekle sınırlı tutmuyor. Bu temel işlevinin dışında gençlik merkezleri kurmayı planlıyor. Vakıf, Türkiye'de yükseköğretim öğrencilerinin karşılaştığı sorunların başında gelen yurt eksikliği ve sosyal yaşamlarını sürdürebilecekleri merkezlerin yetersizliği sorunlarına çözüm getirmek amacıyla gençlik merkezleri oluştur-

mayı amaçlıyor. Bu merkezlerin, öğrenci yurtları, resim, heykel ve seramik atölyeleri, sergi salonları, oda tiyatrosu ve çok amaçlı salonları kapsayan yerler olması düşünülmüyor. Önümüzdeki on yılda 20 gençlik merkezinin açılması planlanıyor.

Vakıf, ayrıca ders kitaplarının günümüz koşullarının gerisinde kalmasını önlemek, ders kitaplarına çağdaş bir boyut ve içerik kazandırmak için Ders Kitapları Yazım Programı hazırlamış. Bu program çerçevesinde, toplumun gereksinimlerine yanıt verebilen, güncel bilgilere ve ileri eğitim teknolojilerine uyulanabilir ders kitaplarının yazımı amaçlanıyor. Açık Lise için Edebiyat-1 Fen Bilimleri-1, Tarih-2 ders kitapları çağdaş eğitim ve öğretim tekniklerinden yararlanarak yazılmış. İlköğretim ve lise kitaplarının yazımı sürüyor.

Vakfın, bir başka etkinliği ise yaz okulları açmak. Yaz okullarıyla çocuklara eğlenceli, öğretici, sosyal ve spor amaçlı bir tatil olanağı sunmak amaçlanıyor. Bu amaç doğrultusunda, geçtiğimiz yaz Tarabya, Kavacık, Beykoz ve Güzelcehisar yaz okulları açıldı. Halkın isteğiyle oluşturulan yaz okulları için vakfa başvurarak birlikte düzenleme yapmak yeterli oluyor.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, her türlü eğitim hizmeti için her türlü yardımlaşmaya açık. Düşünen, sorgulayan, üreten ve eleştirebilen bireylerden oluşan bir toplum için.

Zuhal Özer

Katkıda Bulunmak İsteyenler

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın çalışmalarına destek vermek, gönüllü olmak ya da maddi katkıda bulunmak isteyenler aşağıdaki adresle iletişim kurabilirler.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı

Baba Nakkaş 8
Nakkaştepe 81200 İstanbul
Tel: (216) 492 32 32
Faks: (216) 492 32 33

